

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 48—, za polugodište K 24—, tromjesečno K 12—, mjesечно K 4—, u maloprodaji 16 fil. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg Gustoza 1

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 16. (D. u.) Službeno se javlja: Između Brentè i Piave suzbili smo više neprijateljskih izvidničkih sunaka. Na Monte Asolone i na Monte Pertica došlo je do bojeva iz bliza. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 16. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Po zaključku jučerašnjih pješadijskih okršaja sjeverno od Kemmela, u kojima smo suzbili Francuze opet iz mjesnih provalnih točaka, popustila je topnička djelatnost u predjelu Kemmela. I na ostalim je bojnim frontama popustila topnička paljba. Jaki topnički sunci trajali su protiv naših pješadijskim i topničkim položajima na obim stranama kanala La Bassee, kao što i između Somme i Avre. Na zapadnom brijegu Avre udarilo je neprijatelj uz šumu Senecat sa jakim silama. Bio je suzbijen uz najteže gubitke. Na ostaloj fronti manji prepoljski bojevi. — Jako sudjelovanje ljetača na bojnim frontama dovelo je do brojnih zračnih bojeva. Mi smo oborili 33 neprijateljska aeroplana. 14 od njih srušila je lovačka skupina, koja je prije stajala pod vodstvom Freiherra von Richthoffena. Poručnik je Wandsch polučio svoju 20. zračnu pobijedu. Sa ostalih bojišta ništa novo. — Ludendorff.

* Francuski izvještaj od 15. t. mj. popodne: Noću žestoka topovska paljba u predjelu sjeverno od Montdidiera, među Montdidierom i Noyesom. Silo se su francuske čete krepko navalle na njemačke položaje južno od Allesa te usprkos žestokom neprijateljskom otporu osvojiše šumu na zapadnom brijegu Avre. Danas prije podne izazvala je jaka njemačka protunavala živahan boj. No, francuske su čete posve održale ono, što su osvojile te zadaše jurisajućim četama veoma ozbiljne gubitke. Francuzi zarobiše 70 momaka, među kojima je i časnik. Jednako se je posve izjalovio drugi pokušaj, poduzet poslije živahne topovske paljbe južno od Ollota. Sjeverno od Chemin des Dames suzbili Francuzi potuhvat protiv francuskim poljskim stražama u okolici La Beville. Sa ostalih fronta nema ništa da se javi.

* Engleski izvještaj od 15. t. mj. u jutro: Suzblita je navala, poduzeta prošle noći od neprijatelja sjeverno od Lensa. Poduzesmo novu uspješnu navalu sjeveroistočno od Robocqa. Neprijateljsko topništvo bilo je noću djelatno u dolinama Somme i Ancre, sjeverno od Bethune te u odsječku šume Nieppe. Jutros je djelatnost neprijateljskog topništva postala veća jugozapadno od Merlancourta i južno od Kemmela.

* Talijanski izvještaj od 15. svibnja: Na planskoj fronti mjestimično živahna topnička i paltrovska djelatnost. Naše su ophodnje raspršile u Val Stenio sakupljanja neprijateljskih četa te ih proganjale. Suzbili smo neprijateljska odijeljenja, koja su se odvažila približiti našim položajima na Monte Corno i u Val Arsa. Na Pasubio protjerani smo ravnice u bijeg. Pucali smo na vlakove u kolodvoru Primolano kao što i na čete, koje su marširale na cestama Val Caprile i u ravnici Alana. Uzduž Piave postiglo je streljanje neprijatelja u okolici Bassana i u predjelu obale izvjesnu žestinu. Naši su ljetači unatoč nepovoljnom vremenu 45 tona bomba na neprijateljsko ljetalište u dolini Piave.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja: U zatvorenom području oko Engleske bilo je ponovno potopljeno od naših podmornica 11.500 bruto registarskih tona neprijateljske trgovačke tonaže.

* Iz Finske. „Svenska Dagbladet“ javlja iz Helsingforsa, da gradjanske stranke objavljuju proglaš, s kojim pozivaju sugradjane, neka s obzirom na potrebu, da se država iznutra i na izvan pojača, na odaberu monarhističku formu države. — Finske su čete unišle u Rusko-Laponsko, koja graniči s Norveškom. Finske su čete zaposjele laplandsko područje Borisgleb. Radi tih događaja vlada u Norveškoj veliko uzbuđenje. Norveški je ratni ministar izjavio u Storthingu, da će norveško vojničko odijeljenje krenuti na pograničnu stanicu Kirkenes. „Berlingske Tidende“ javlja iz Helsingforsa, da je ruska oblast zaposjela finsku željeznicu od Valkeasaarda u Petrograd. Finsko je željezničko osoblje pobjegnulo u Finsku. Rusi ispražnjuju finske tvrđave u Finskom zalivu istočno od Wyborga.

* Parnica Bonnet Rouge. U veleizdajničkoj je parnici u Parizu, nazvanoj „Bonnet Rouge“ izrečena bila 15. t. mj. osuda: Duval bio je odsuđen

na smrt; Marlon Landau na 8 godina prisilnog rada; Golcki na 8 godina prisilnog rada i na degradaciju; Yocla na 5 godina prisilnog rada; Leymairie na 2 godine tamnice i na globu od 1000 franaka; i Verodasson na 2 godine tamnice i 5000 franaka globe.

Iz Rusije.

Moskva, 16. (D. u.) Agentura javlja: Vijeće pučkih komesara odlučilo je, da se ima ukinuti pravo baštine po smrti oporučitelja, čija pomućna i nepomućna dobra postaju državni posjedom.

Neusplo napadaj na Polu.

Beč, 15. (D. u.) Iz stana ratne štampe se javlja: Neprijateljski se pokušaj, da 14. svibnja prije svitanja provali sa torpedo-motornim čamcem rez štopota u puljsku luku, izjalovio pred pristaništem. Pažnjom naših prednjih straža i uslijed naših sigurnosnih srestava bio je potopljen talijanski motorni čamac Momčad, sastolec se od 1 korvetnog kapetana i 3 momka, od kojih je jedan bio teško ranjen, bila je zarobljena. Neprijateljsko je poduzeće bilo, čini se, poduprto od odijeljenja brodovijsa na visokom moru. Cim je osvanuo dan, sukobiše se naši izvidnički ljetači u sjevernom Jadraniu sa jakim jatom ljetača. U zračnim bojevima, koji su se za tim razvili te trajali jedan sat, bilo je oboreno jedno naše i jedno neprijateljsko ljetalo.

Političke vijesti.

Za čim vapli papa?

Papa je naredio, da se dne 29. lipnja, na dan sv. Petra i Pavla, svagdje služi misa za postignuće mira i za pravednost za sve narode. Misa sama ne bi pomogla, pripominje „Venkov“, kad ne bi slijedili faktični čini. . . Ili drugim riječima: Katolička crkva imaće dužnost, da barem u onim zemljama i državama, gdje imaće većinu svojih vjernika, poradi utišanu za one namjere, koje su istaknute u papeškoj naredbi. To se međjutim dosad ne čini. Naprotiv vidimo dosad mnoge i mnoge uplívne katoličke osobnosti, koje su u taboru najgorih ratnih vikača. Opat Helmer je njihovima „pikčkim predstaviteljem“ a njemačko je katoličko pleinstvo njegovu izdašna pomoćnica. Nigdje nismo dosad čitali, da bi bilo protiv tim luškačima sa uplívih mjesta šta poduzeto. Naprotiv — bituju još odlikovani. Da bi se ti, koji su za rat oduševljeni, preokrenuli na dan sv. Petra i Pavla — o tome iza svih dosadašnjih iskustava s pravom sumnjamo. Još odvazljivo čini nam se ona stvar s onim pravednošću za sve narode, o kojima je govora u papeškoj enuncijaciji. Austrija se smatra uz Španjolsku za najkatoličkiju državu na svijetu. . . Ovdje imaće papinstvo glavni svoj oslon i najvjernije svoje pristaše. A kako izgleda to u toj državi što se tiče pravednosti, moglo bi se ispisati o tom cijele kronike. Upravo u sadašnje doba imademo žalosne dokaze, da se u Austriji radi punom parom protiv pravednom uređenju narodnosnih odnošaja, te da se radi što žešće upravo u onim krugovima, koji uvijek postavljaju svoje katolištvo na ogled, neka se drugi tomu dave! Dovoljno je pogledati po katoličkom Beču, pa da se odmah razumije našim riječima. Tamošnja kršćansko-socijalna stranka (najzagriženiji neprijatelj katoličke Slovenske Ljudske Stranke Op. ur.). Zajedno sa svojim časopisima pripada upravo među najdivljije protivnike pravednih zahtjeva slavenskih naroda. Papeška stolica nije za poboljšanje tih prilika učinila posvema ništa, i ako bi njez. re. riječi mogle možda imati nekakvog upliva na one krugove, koji se svojim katolištvom koliko ističu. Ta papa — kako je bilo javno konstатовano, promučao je svoje-odobno u svojoj programatskoj izjavi i naše češke zahtjeve, samo da ne bi dirnuo. . . Zato, služanjem svete mise — takvog se prevraća ne će popraviti! Tu i upravo tu morala bi glava crkve progovoriti što najoštrije i najrazumljivije, kad bi iskreno nastojala za korisnom promjenom sadašnjeg nesnosnog stanja. Nema sumnje, da su u Rimu dobro informirani, što se kod nas događa, a što se upravo sada pri- pravlja protiv slavenskim narodima. Ta sami bečki li- stovi donesoše citate iz rimskih jautrijskoj situaciji. Ne može se dakle misliti, da baš na Vatikanu nemaju o tom svemu ni pojma! Obraća li se dakle papa na katoličke narode i države, dakle u prvom redu na Austriju, ne bi imao zatvarati svojih očiju pred dokazanim činjenicama i kazati, gdje i kako se potla- čuje pravednost i gdje i kako se radi protiv molje- nomu miru! No — ništa se takovog ne će dogoditi! Ost'at će zajista pri tome: da će se dne 29. dojdvaćeg mjeseca služiti svete mise za mir i pravednost! A do- gađajaji poći će svojim dosadašnjim korakom dalje. . .

Iz slavenskog svijeta.

Na proslavu Narodnog divadla u Prag prispjelo je već 15. o. mj. mnogo gostova osobito slavenskih. Prvi su došli Poljaci, njih oko 60 osoba, među njima zastupnici poljske narodne stranke dr. Adam grof Skarbek, posl. Glombinski, posl. Witos, pisac Kažimir Przerwa-Tetmajer, slikar Stasiak i Vi. Tetmajer, nestor poljskog socijalizma Boleslav Limanavski, zastupnici grada Lavova, Krakova i krakovskog sveučilišta, zastupnici gradova Krakova i krakovskog sveučilišta, zastupnici brojnih korporacija, pisci, novinari i slikari. Došlo je i oko 20 gostova Slovaka, 8 Talijana i nekoliko Rumunja. Svi su bili dočekani na kolodvoru po svečanom odboru i povedeni u svoje stanove. Neobično je veliko i radosno sudjelovanje iz jugoslavenskih zemalja, konstatuju „Národní Listy“. Samo iz Ljubljane i slovenskih krajeva dalo se na put preko 100 gostova, među njima zastupnik Jugosl. kluba dr. Lovro Pogačnik, posl. Ravnihar, dr. Rybář, ljubljanski načelnik dr. Ivan Tavčar, ravnatelj Ivan Knez, Ivan Hribar, Ribnikar, prvak slovenskih socijalnih demokrata Kristan, prof. Novak, Ilesič, pisac Fr. Finžgar, dr. Izidor Cankar, dr. Kramer, mnogi zastupnici političkih stranaka i štampe, kulturnih gospodarskih i narodnih institucija. Sjajno je sudjelovanje slovenskih žena, kojima stoji na čelu gdja. Franja Tavčarova i gdjica Cilka Krekova. Dalnja je skupina slovenskih gostova bjegunaca u Češkoj. Iz hrvatskih i srpskih zemalja dođoše: Srgjan Budi- savljević, dr. Valerija Pribilević, Stjepan Radić sa nekoliko zastupnika seljačke stranke, socijaliste Demetrović i spisovateljica Zofka Kveder, pjesnik Ivo Vojnović, zagrebački načelnik sa sedam delegata zagrebačkog općinskog zastupstva, skoro svi poslanici Starčevićeve stranke, dr. Tresić-Pavičić, Splinčić, Laginja, Vukotić i drugi. Umjetnička je općina zastupana mimo ostale po slikaru Krizmanu. Dolazak gostova očekivao je pred kolodvorom narod u velikom mnoštvu, koji je zapjevao „Lijepa naša domovino“ i „Kde domov moj“.

Iz češkoga svijeta. „Národní Listy“ javljaju: Taj će tjedan biti povjesnim u istoriji naših političkih bojeva: biti će proglašeni oktroj — a Beč je kruniti. . . (Veliko bijelo polje, obradjeno od cenzora.) Kako će se bojevati protiv oktroju, o tom će se zaista sporazumiti složno sve stranke. Napadaj je upravljen protiv cijelom narodu; cijeli će narod prihvatiti boj, koji mu je narinut. I bit će to boj, kakvome još ne bijasmo svjedoci u našim novodobnim političkim borbama. Veliki i slavni bojevi protiv punktacijama biti će opetovani u pomnoženoj snazi. Češki narod očekuje mig svojih vodja i doprinijet će sve žrtve! Nastajuće velike borbe pokazat će, nadajmo se sjajno, da će vascijeli narod ostati vjeran prisezi, svečano položenoj dne 13. travnja na milu uspomenu naših predja i naš grobovina naših poginulih; da će ustajati, dok ne pobijedi, da se ne će zaustaviti, dok ne pozdravi samostalnost nerazdijeljive domovine, dok ne bude sjedinjen u (tu je jedna riječ zaplijenjena, valjda: samostalnoj) češkoslovačkoj državi! — Kako je poznato, ministarski je predsjednik pozvao načelnika Češkog svaza Staneka i podpredsjednika Tusara na razgovor. Stanek je mjesto odgovora poslao Seidetu slijedeće pismo: „Vaša preuzvišenost! Po mojem posavjetovanju s predsjedništvom Češkoga svaza dozvoljam si Vašoj preuzvišenosti isporučiti, da otklanjamo svako pogadjanje o naredbi, koju namjerava vlada svojevoljno izdati za Češku radi ustanove okružnih poglavarstva. Izričito ističemo, da prosvjed protiv tih naših ne će podnijeti nikakvih pogadjanja. Poslužili smo se svim sredstvima, da poučimo vladu i ustavna odgovorna mjesta najpodrobnije s posljedica. Čini se, da je sve to bilo uzalud, također skromni prijedlog, da se pred izdajom te naredbe upita žbornica, bio je otklonjen. Posljednji trenutak opominjemo pred tom jednostranskom, protustavnom naredbom, koja će čutiljiv unutarnji položaj veoma uzmutiti, koja ne izlazi iz suglasa obiju naroda, koja je samo plaća za pridobljenje njemačkog raspoloženja. Pred- logu moramo smatrati kao pokušaj da se putem oktroja ostvare činjenice protiv češkog narodu. Budućnost će ponovno dokazati, da hucanje češkoga naroda i zastupnika, koji su za svoju volju da spase parlament za vrijeme rata, doprinijeli mnogo dokaza, da ta eklatantna nepravda ne može ostati bez najoštrijeg svestranskog boja. U ime češkoga naroda protestujemo protiv tomu, da se namjerava izdati posvema nepotrebna naredba, koja ne će donijeti nikakve koristi, nego će ugrožavati državu. Predsjedništvo Češkog svaza: Stanek.

Za opću narodnu političku organizaciju. U nedjelju dne 12. o. m. održan je u Zagrebu mnogobrojno posećen sastanak Hrvata i Srba „pristaša narodnog jedinstva i ujedinjenja“, koji stoje danas izvan aktivnih političkih stranaka. Došli su zastupnici Zagreba, Istre, Dalmacije, Bosne i Hercegovine. Na sastanku većalo se o potrebi te o načinu provedenja opće narodne političke organizacije. Prihvaćeno je jednoglasno sledeće saopćenje: Velika ideja ujedinjenja i nezavisnosti naroda SHS. shvaćena dosledno zahteva, da se zanjzaloži ceo narod. Nijedna od današnjih političkih stranaka ne može sama svojom stranačkom snagom da provede tu misao. Prvo zato, što svaka predstavlja samo jedan dio narodne snage, ograničene uz to na pojedine naše pokrajine, a druge zato, što je svaka od tih stranaka preostatak predratnoga doba sa uskim stranačkim pogledima, programima i metodama, koje ne odgovaraju velikom duhu vremena, u kom živimo, i savremenim potrebama naše narodne politike. Svi prisutni so trdnog uverenja, da opći narodni interes bezuvetno nalaže okupljanje celog naroda u jedinstvenu političku organizaciju, u koju trebaju da se svrstaju svi neokaljani narodni elementi. Sastanak naglašava dalje, da ispravno shvaćanje narodnog jedinstva traži jedinstveno organizovanje naroda na svim područjima javnoga života. Sastanak smatra ovo jedino sigurnim i uspešnim jamstvom za ostvarenje opće narodnog zahteva: „jedinstvene, nezavisne, na demokratskim temeljima uređene socijalno pravde države SHS“. Sastanak se obraća na novinstvo i na sve narodne ljude, koji stoje na ovom stanovištu, da ovi misao najodlučnije zastupaju i šire u narodu. Ujedno izabire odbor od 10 lica sa zadacom, da deluje o označenom pravcu te da o uspehu rada ponovnom sastanku podnese svoj izvještaj, prema kome će se odlučiti o daljnjim mjerama.

U smislu ovog saopćenja izabran je odbor od 10 lica, kojemu je izabran predsjednikom dr. Ivo Krstelj i tajnikom dr. Srgjan Budisavljević.

Gornje je saopćenje bilo u zagrebačkim novinama zapljenjeno i bit će imunitizirano u saboru ovih dana, jer je ova zapljena sasvim neopravdana te puka šikana.

Domaće vijesti.

Mjere proti zračnim navalama. Zgrade broj 195 i 197 u Polikarpu, koje su dosad služile kao zaštita proti zračnim navalama, odlučene su drugim svrham te radi toga gube vrijednost za iste kuće izdane legitimacije današnjim danom. Na mjesto istih mogu se dobiti druge legitimacije kod redarstvenoga odjela između 9—12 sati prije podne.

Dopisi iz Istre.

Iz Pazina. Obzirom na dopis iz Pazina uvršten u broju od 12. svibnja 1918. i analognih prijašnjih nekih dopisa molim, pošto se u istima tvrde stvari, koje ne odgovaraju posve istini, da objavite slijedeće: Općina Pazin kao obično i druge dobivala je hranu za aprovizaciju do pred par mjeseca jedino od strane aprovizacijske komisije u Trstu. Općina je kroz cijelo doba sama, a ne putem trgovaca prodavala izravno brašna i žita, a dočim iz početka je sve ostalo kao tjesteninu, mast, šećer, cikoriju, sir, petrolej i slična prodavala putem svih pazinskih trgovaca, u zadnje je doba i dobar dio ovih posljednjih predmeta sama

prodavala u općinskoj zgradi putem trgovca Ančića. Više puta nije bilo moguće dobiti živeža, koji bi zadovoljio pučanstvu, a prilično su zato bila teška vremena u prošloj zimi. Morali su čak intervenirati osobno općinski predstavnici i narodni zastupnici i kod namjesništva i kod ministar-predsjednika i kod ureda za prehranjivanje u Beču. Obećanja je bilo puno, ali živeža od nikuda. Općina Pazin, koja je bila do pred par mjeseca napram drugom prilično opskrbljena, vidjv da ne ima nade da će i unaprijed sa malom količinom hrane, koju je mogla dobiti od aprovizacijske komisije u Trstu opskrbliti općinare, odlučila je na temelju dogovora na dotičnoj sjednici općinskog zastupstva i drugih pouzdanih te dogovorno sa aprovizacijskom komisijom u Trstu, da nabavi hrane i mekonfigentne dakle kriomčarenjem. Uspjelo joj je i te dobiti putem aprovizacijske komisije u Trstu, i to oko pet vagona kukuruza a inim putem tri vagona krumpira uz cijenu od K 8,25 za kukuruza i K 2,40 za krumpir. Sreća je bila za ono doba, da je uopće dobila te kriomčarene robe pošto je konfigentirane dobila veoma malo i u svrhu da se objena uniflcira udarila je za kukuruza cijenu K 6.— po kilogramu i ta je cijena imala trajati dok se pokrivi razliku cijene kriomčarene robe. Nekoji nezadovoljni ljudi, koji su prema mojem osobnom mišljenju vrebali da dobe kakvo mjesto kod blagajne aprovizacije, šta im nije a niti ne će uspjeti, poduprti od agitatora naših političkih protivnika i od nekoliko vijesni, objelodanjenih u Vašoj novini na teret ovdješnje aprovizacije, koje su neutemeljeno sumnjale njezin rad, uporabise zgodnu, te su narod neuk luekali na način, da je dio listoga zahtjevano, da su kukuruza i krumpir od aprovizacije iz Trsta, da kukuruza mora se prodavati po jednu krunu a krumpir po 40 para, da je e ar izjavilo da mora svaki općinar dobiti 9 kilograma na mjesec, da treba vratiti novac od prodanih jabuka, jer da je e arica iste darovala ženama na uspomenu njezinog posljednjeg poroda itd. Općina je žalbilože sa raznih razloga ovom zahtjevu naroda popustila u koliko se čije cijena za kukuruza i krumpir i prodala je iste za cijenu konfigentirane hrane te se je kod toga izložila sa oko K 560.000. Nije manjkalo kod toga ni raznih napadaja na poglavarstvo, na općinsko glavarstvo i na privatnike kao i na podplasnoga. Uslijed tog te videći osobito da hrane ne dolazi odatle od kuda bi imala da dolazi i da od samih obćanija narod ne može živjeti preduzeviši da su predstavnici općine bili već u Kozinu odlučili demisionirati ako vlada ne bude faktično opskrbljivala narod barem u toliko da može preživjeti, sazvao je podplasn pred par tjedana općinsku sjednicu, kod koje je sudjelovalo i više pouzdanih pojedinih porožnih općina, razložio je cijelo stanje stvari i došao do zaključka da bi morao iz toga povući posljedice za svoju osobu. Iza poduljeg raspravljanja došlo je zastupstvo jednoglasno do zaključka, da ne bi shodno bilo, da podplasn demisionira kao općinski načelnik, već uvaživ gornje stanje stvari i okolnosti, da je podplasn inače opterećen javnim poslovima i njegovo loše zdravlje, da se imenuje odbor, koji će se isključivo baviti sa aprovizacijom i kojemu bi odboru bili dodjeljeni sa savjetujućim glasom pouzdanih od svih porožnih općina. Izabran su bili u tom odboru predsjednikom prof. Frankola, odbornicima prof. Zgrablič, opć. zast. Brunnčić, poslovodja posjlužnice Cucenčić, trgovac Raner i trgovac Prinč. Prva su petorica po narodnosti Hrvati a posljednji je po narodnom osjećanju Talijan. Odbor je ovaj održavao do sadja razne sjednice na kojima se je raspravljalo i mišljenje bilo, da bi se trgovca Mitotich imenovalo činovnikom odbora, koji bi imao zadaću da vodi upravni dio

posla, da registrira dobljenu robu i da ju razdjeli trgovcima, koje će odbor ovlastiti za rasprodaju i kojima odbor odredi količinu. Nije zato istina, da se je odlučilo predati ponovno aprovizaciju našim narodnim protivnicima, talijanima Mitotich i Prinč, košto nije umjesta tvrdnja, da se ponovno misli predati aprovizaciju Talijanima i tuđjim doseljencima ili pribjeglicama. — Dr. Sime Kurelić, općinski načelnik.

Iz Pazina. (Meso.) Prošle subote (11. V.) zaklali su dva goveda. Žilva vaga 806 kg (kg 6 K). Gornja mesarnica dobila 190 kg (kg 8 K), donja 234 kg (kg 16 K). Recimo da je u Pazinu 500 obitelji. Metnimo broj na po: 250 imućnih, a 250 siromašnih. Metnimo i meso na komade od 1/2 (po) kg. Dakle 848 porcija po 1/2 kg na 500 obitelji. Misлите li, da su svi mesa dobili? Ne, ne! I tako sam ja ovo doznao. I još nešto. Imamo nadzorni odbor, koji ni, da ne nadzire, to je prvo; a drugo, kako će se nadzirati, kad iskaznice imaju natiskano imenicu „broj“, ali broja nemaju. — Neko može i 5 kg dobiti, a drugi ništa, jer se ne piše tko dobije. A najljepša je ova, da seljak, koji goveda goji, najteže do mesa dodje.

Trgovačko-obrtnička komora za Istru u Rovinju. Gospodine urednici, dozvolite mi, da onako iskreno i pametno kažem dvije tri riječi. Za potvrdu ovoga što ću reći, šaljem Vam tri iskaznice ili teskere. Neka silita i objesna gospoda misle da nama gladnima mogu i najveće ludorije kazati, a da ne ćemo reagirati. Kad bi ti ljudi imali predstavljati svoje obitelji, ili kad ti ljudi ne bi na naš račun živjeli, nikomu ništa, ali ovako, ajok. Ne česi! Mi gladni, a tih je najviše i najinteligentniji smo, vodimo privatno dobro račune. Danas moramo slušati, a valjda pod moraš i vjerovati, da magarci lete, ali sutra, prekосуtra, do godine dana ili više ne će biti tako. A svaka: o ta silita gospoda će i najdalje živjeti, pak će kojigod 3 njime i obraćunati. A ja danas pitam slavnu trgovačko-obrtničku komoru ovo: Razdjelili ste 5000 kg. kože. Molim, koliko je dobila pazinska mjesna općina? Koji je direktno primio u pohranu tu kožu? Kako i komu se to dijeli? Koji odlučuje? Pitam sada vas, jer sam druge 50 puta pitao. Za ovaj put jedno pitanje, drugiput nešto više.

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA : Kino „IDEAL“. :
Ulica Sergija broj 34.
Današnji raspored
Prokletstvo zlata
kulturni film u 5 čina sa Bernd Aldor.
Početak: 2 30, 4 20 i 6 10.
Ulazne cijene za ovaj film: I. mjesto K 1 40; II. mjesto 80 h.
Ući se može kod svake slike.
Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Danas u petak
Caius Julius Caesar
sa prologom i pet čin.
(I. dio)
Predstava traje sat i pol =
Ulazne cijene za ove predstav.: Rezervirana mjesta K 1 60, I. mjesto K 1 40, II. mjesto K —50.
Sutra II. dio.

Rabljeno pokucstvo
kupuje i prodaje tvrtka
Philp Barbanč
Slišana ulica.

Treži se
učitelj ili učiteljica hrvatskog jezika za jednog gospodina.
Javiti se kod uprave lista.

U Pragu pred pedeset godina.

Govori slavanskih govornika.

Pred pedeset godina, dne 17. svibnja 1868. održavala se u 3 sata po podne u žofinskoj dvorani večana gozba u počast slavenskih gostova. Sjajni e tu zastupnici iz vascijelog slavenskog svijeta, iz Slovačke, Kranjske, Štajerske, Hrvatske, Slavonije, Srbije, Galicije i Rusije radi međusobnog upoznavanja i sblizenja. Cijela svečanost kao i jučerašnjeg ako i današnjeg dana imala je posvema slavenski karakter. Među gostovima bijaše profesor Vladimir Ivanović Lamanski iz Petrograda, grof Kiselev, prof. Naranović iz Petrograda, galicijsko-ruski župnik Káčala, slavni srpski pjesnik i dvorski savjetnik dr. Jovan Subotić, urednik „Slova“ Bogdan Teodorović Djedickij i Vasilije Ivanović Gubin iz Moskve i mnogi drugi. Iza nazdravice F. Urbanka, Fr. Palackog, dr. Riegera, dr. Pražaka, dr. Brunera, dr. Klaude, Karla Adamka i dr. Sladkovskog ustaje Rus prof. Lamanski i u ruskom jeziku odlučno i muževno ako da mu je većina mogla razumjeti, prozbori ove riječi: „Draga braćo! Dozvoljavam si govoriti u rodnjem, vama bliskom jeziku ruskom (Slava! Ura!) imenom članova ruskog naroda u Petrogradu, Moskvi i ostalim gradovima i općinama ruskim (Slava! Ura!). Izričem pozdrav vama, dragoj češkoj braćo, i srdačnu hvalu za veliku čast, koju ste nam iskazali, ne zaboravivši na nas, i pozvavši nas na svoj veliki blagdan. Pogled na krasni Prag, i na samoupravni, svijesni češki narod, na junački puk i krasne rodoljubne žene vaše, sve je to uzbudilo u nama velelijepi dojam,

kojeg zajista nitko ne će zaboraviti. Pogledamo li na koju koli stranu svijeta slavenskog, ne pruža nam se nigdje posvema utješljiva slika; svaki, koji nastoji oko toga, da bude osigurana budućnost slavenskog svijeta mora se boriti i vojevati s mnogim poteškoćama i neprijateljima domaćima i tuđjima. Boj je taj tako težak, da bi nekada mogla moguće mnogog i zdvojnost zahvaćiti; ali sada, kad smo uvidjeli naš Prag, gdje smo imali prilike upoznati vašu energiju i us trajnost i vaše bratstvo prema Slavencima, tu nas opušta i nestaje od nas svake sumnje u blisku i posvemašnju pobjedu naše slavenske ideje! (Burno Slava i Ura!). Dragi braćo, gostovi, koji su preda mnom govorili, razjasnili su dovoljno velelijepi dojam jučerašnjeg dana. Ja u imenu ruskih općina, kao gradjanin zemlje ruske i galicijske Rusije, izričem Vam najdublje priznanje i poklon svoj i izražam vam srdačni ruski Spasibo (Bog nek plaći u značenju: hvala) za ljubav, koju iskazujete prema našem ruskom narodu. Neprijatelji vaši, koji su i naši, tvrde, da je to prijateljstvo od nedavna, ali prijateljstvo ruskog naroda prema češkome bilo je izraženo već u davnim dobama. Prijateljstvo je gorilo već u srećama vašeg slavnog Žiške, vaše Jeronyma i Husa, pojavljalo se u brojnim litavskim čitama vaše braće, koja su se borila u savezu s vama i koji su nas zvali na pomoć i sami također išli k vašim slavnim Huscima! Prijateljstvo je to bilo samo na čas potlačeno pod kostima i grudom bjelogorskom, ali se ono probudilo zajedno s vašim narodom. Pripominjem u tom pogledu samo na djelovanje i zaslugu vašeg Safarika, Puchmira, Hanke, Čelakovskog i Havličeka. Znamo, da ta ljubav ne će izginiti (Glasovi: Ne će

izginiti) nego da će se rasplamtiti uvijek više, i da će se plamen tog prijateljstva razgorjeti u svijetlo, koje će obasjati sve konce i najzabitnije kuteve vascijelog slavenskog svijeta! Mi Rusi vidimo u slobodi i blagobitju samostalnog češkog naroda slavu i ponos svoj! Nazdravljam uspehu češko-slavenske prosvjebe u svim zemljama krune svetovaclavske“. (Dugo:rajno burno odobravanje, Slava i Ura!)
Iza napitnice Slovaka Josipa Miloslava Hurba i baruna Vřlana ustaje srpski pjesnik dr. Jovan Subotić iz Novog Sada i pjesničkim poletom prozbori srpski:
„Gospodo! Hoću da progovorim k Vama jezikom srpskim i ako mi je žao, da me možda ne će se moći potpuno razumjeti, (Glasovi: Razumijemo! Razumijemo!), držim, da kad ne bi govorili k Vama dosta jasno moje riječi, govorit će srce moje, duša moja, osjećaj moj, koji me ispunjava. (Slava! Izvršno! Živio!) Uprostred radosti, koja vas ispunjava nad uspjehom poduzetog djela, ipak istoklobno se ne mogoh obraniti, pred tihim osjećajem bola, da u sadašnjim prilikama, koje vladaju ne možemo mi Srbi, ni vi Česi biti zadovoljni sa svojim stanjem. Krana vaša svetovaclavska jest jedna između najkrasnijih, ali dosad je žalibože nijesmo vidjeli na glavi kralja! Na vašoj Vltavi sjaji se zvijezda Slavije, zlata Praga, ali Vltava je šumjela, činilo mi se da šumi bono, kao naša Sava, i činilo da pritište žalost vas na Vltavi i nas na Savi. No kad sam, gospodo, vjčtu jučer vas cijeli tako rekuć narod vaš, vidim sadašnjost vašu i sigurno gledam u susret budućnosti naroda vašeg. (Slava! Živio!)
(Konac sjedeć.)

Polje
CIJENA listu
za citavu god
za polugodiš
tromjesečno
sećeno K 4.—
daji 16 ml. p
OGLAŠI pri
apravi lista t

godina
R
B e
janskoj fro
U Albaniji
položaje r
neznatnu c
je neprijat
stožera.

B e r
stana služ
teljski je
čanstvu z
tama bija
Trajala je
smo zarob
sunke sje
kaošto i
Arrasa. M
zastrijelje
Löwenhan
disch svo

* F
U odsječ
hvat Nije
je u fran
sjeverno
nema niš

* E
navališe
zini Gav
obostran
fronte, n
od Arrasa
da se ja

* E
provale
Mercken
ljenika.
naša tab
na Nieu
ska djel
prema M
balon,
prema s

*
t. mj.: l
štile su
brodske

*
prije po
Beču po
kod ko
ger-Ste
trgovine
Windisc
jedan z
predsjed
general

*
Milli j
posljed
kestana
pijskog
mivši o
manje,
Janjkar
Premda
pritekli
branitelj
obramb
vala bi

*
odbor
upravic
stičke
skupinu
vanjske
Rusiji,
jonale.

ONAMA.
trollor
gostion

F
B
vala pr
nastupi
svojstv
Njihov